

Pääomasijoitukset Yhdysvalloissa vuosikymmenen alhaisimmalla tasolla 2009

Pääomasijoittajat sijoittivat Yhdysvalloissa viime vuonna yhteensä 17,7 miljardia dollaria 2 795 eri sijoituskohteeseen, mikä tekee vuodesta 2009 dollarimääräisesti tarkasteltuna pohjanoteerauksen sitten vuoden 1997. Tiedot selviävät PricewaterhouseCoopersin (PwC) ja National Venture Capital Associationin (NVCA) MoneyTree-tutkimuksesta, jonka toteutti Thomson Reuters. Raportilla mitataan ammattimaista sijoitustoimintaa harjoittavien pääomasijoittajien sijoituksia kasvaviin yksityisen sektorin yrityksiin Yhdysvalloissa.

Vuonna 2009 pääomasijoitusten arvo dollareissa putosi 37 prosenttia, ja sijoitusten kokonaismäärä väheni 30 prosenttia vuodesta 2008. Kyseessä oli jo toinen peräkkäinen vuosi, jolloin vuosittaiset sijoitussummat ja -kohteet supistuivat. Vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä sijoituksia tehtiin 5,0 miljardin dollarin edestä 794 kohteeseen, mikä on dollarimääräisesti 2 prosenttia vähemmän mutta kappalemääräisesti 15 prosenttia enemmän kuin kolmannella vuosineljänneksellä, jolloin 689 kohteeseen sijoitettiin 5,1 miljardia dollaria.

Kaksinumeroista supistumista nähtiin lähes jokaisella toimialalla, muun muassa niin kutsutulla clean tech -toimialalla, biotieteissä ja ohjelmistoalalla. Vastaanotetut dollarit vähenivät kaikissa kehitysluokissa lukuun ottamatta siemenvaiheen yrityksiä, joihin sijoitettiin 2 prosenttia enemmän. Ensisijoitukset laskivat alhaisimmalle tasolle sekä sijoitetuissa summissa että sijoitusten lukumäärissä mitattuna sitten vuoden 1995, jolloin pääomasijoituksia alettiin seurata MoneyTree-raportointimenetelmällä. Viimeisellä vuosineljänneksellä ensisijoitusten ja aloitteleviin yrityksiin tehtyjen sijoitusten lukumäärä kuitenkin kasvoi, mikä saattaa merkitä sijoitustoiminnan elpymistä vuonna 2010.

- Pääomasijoittajilla ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin hidastaa tahtia vuonna 2009, sanoo NVCA:n pääjohtaja **Mark Heesen**. Huonot irtautumiskäytännöt, jotka johtuivat julkisen sektorin epävakaudesta ja äänettömien yhtiömiesten vähäisyydestä, lähettivät sijoittajille vahvan viestin ohjasten tiukentamisesta – ja nämä ottivatkin neuvosta vaarin.

Nyt kun talous on alkanut osoittaa elpymisen merkkejä, Heese toivoo näkevänsä dollarien virtaavan taas vapaammin niille toimialoille, jotka vaikuttivat lupaavimmilta ennen lamaa – eli clean tech -toimialalle, biotieteisiin ja IT-alalle.

- Siemenvaiheen yritysten ja aloittelevien yritysten tilauskirjat ovat täydennyksen tarpeessa kaikilla toimialoilla, ja toimintaansa käynnistelevien yhteisöjen toimintakyky tulevan vuosikymmenen aikana riippuu tukevammista ensisijoituksista. Prosessin tulisi päästä kunnolla käyntiin vuonna 2010, hän sanoo.
- Rahoituksen alamäestä huolimatta pääomasijoittajat säästivät vuoden 2009 viimeiselle neljännekselle enemmän panoksia kuin koko vuoden aikana on nähty, huomauttaa PwC:n partneri **Matthew Littlewood**.

Littlewood kertoo, että näihin yrityksiin sijoitetaan vähemmän, mutta tosiasia on, että on yhä yrittäjiä, joilla on loistavia ideoita ja jotka saavat hyvän mahdollisuuden kehittää yritystään.

- Tämä näkyy etenkin siinä, miten pääomarahoitusta vastaanottavien siemenvaiheen yritysten lukumäärä kasvoi vuonna 2009 verrattuna laajentumisvaiheessa ja myöhemmissä kasvuvaiheissa oleviin yrityksiin, joiden saamat sijoitukset romahtivat lähes puoleen. Pääomasijoittajat panostavat yhä lupaaviin kasvukohteisiin, etenkin biotieteiden alalla, jonne kanavoitiinkin neljäsosa kaikista sijoituksista vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä, hän kertoo.

MoneyTree-raportin tulokset ovat saatavilla osoitteesta www.pwcmoneytree.com.

MoneyTree™-raportti

MoneyTree™-raportilla mitataan ammattimaista sijoitustoimintaa harjoittavien pääomasijoittajien sijoituksia kasvaviin yksityisen sektorin yrityksiin Yhdysvalloissa. Raportti perustuu Thomson Reutersin toimittamiin tietoihin ja kattaa kaikki pääomasijoitustoimintaa ensisijaisesti harjoittavat ammattimaiset pääomasijoitusyhtiöt, joilla on toimipaikka Yhdysvalloissa tai muualla, SBIC-ohjelmat (Small Business Investment Companies), yritysten pääomasijoitusosastot, instituutiot, investointipankit ja vastaavat yhteisöt. Jos asianmukaisessa ja tarkastetussa rahoitushankkeessa on mukana muita osanottajia kuten bisnesenkeleitä, yrityksiä ja valtioita, huomioon otetaan hankkeen summa kokonaisuudessaan. Huomioitaviin liiketapahtumiin luetaan käteisinvestoinnit näiltä yhteisöiltä joko suoraan tai erilaisina yksityissijoituksina. Kaikki sijoituksia vastaanottavat yritykset toimivat yksityisellä sektorilla ja ovat mahdollisesti äskettäin perustettuja tai olemassa olevista yrityksistä irtautuneita.

Tutkimuksen ulkopuolelle on rajattu velat, yritysostot, yritysten pääomarakenteen muutokset, toissijaiset hankinnat, listautumisannit, sijoitukset julkisiin yhtiöihin (kuten yksityissijoitukset julkisiin yhtiöihin), sijoitukset, joiden tuotot on pääosin tarkoitettu yritysostoihin, kuten nk. roll up -liiketoimet, omistussuhteiden muutokset ja muut pääomasijoittamisen muodot, joihin ei liity käteistä, kuten vastapalvelukset ja pääomaleasing. Kohdeyritysten kotipaikan tulee olla jokin Yhdysvaltain 50 osavaltiosta tai Washington DC, vaikka pääosa niiden toiminnasta olisikin Yhdysvaltain ulkopuolella.

Valtaosa tiedoista on saatu Thomson Reutersin neljä kertaa vuodessa toteuttamasta pääomasijoitusmarkkinoiden tutkimuksesta. Tietoa kartutetaan myös muilla tutkimusmenetelmillä, joihin kuuluvat muut julkiset ja yksityiset lähteet. Kaikki tiedot tulee tarkistaa pääomasijoitusyhtiöiltä ja/tai kohdeyrityksiltä. Pääomasijoitusluokitukseen otetaan mukaan ainoastaan ammattimaista toimintaa harjoittavat itsenäiset pääomasijoitusyhtiöt, institutionaaliset pääomasijoitusryhmät ja tunnustetut yritys-pääomasijoitusryhmät.

PricewaterhouseCoopers-ketjuun kuuluvat jäsenyritykset (www.pwc.com) tarjoavat neuvontapalveluja, tilintarkastusta ja verokonsultointia. Ketjun yrityksissä työskentelee yli 163 000 henkilöä 151 maassa. Nimi PricewaterhouseCoopers viittaa PricewaterhouseCoopers International Limited -jäsenyritysten muodostamaan ketjuun, jonka jokainen jäsenyrittäjä on itsenäinen juridinen yhtiö.

Sektori- ja toimialakohtainen analyysi

Vaikka sijoitukset bioteknologiaan supistuivat 19 prosenttia vuonna 2009 sekä raha- että kappalemääräisesti tarkasteltuna, siitä tuli rahallisesti vuoden suurin yksittäinen sijoitussektori, kun 406 kohteeseen sijoitettiin 3,5 miljardia dollaria. Viimeisellä neljänneksellä sijoitukset bioteknologiaan kasvoivat 10 prosenttia dollareissa mitattuna ja laskivat 4 prosenttia sijoitusten määrässä mitattuna, kun verrataan kolmannen vuosineljänneksen lukuihin, jotka olivat 1,0 miljardia dollaria ja 108 kohdetta.

Bioteknologia oli dollariasteikolla viimeisen neljänneksen ykkönen ja samalla ainoa sektori, johon sijoitettiin yli miljardi dollaria viimeisen neljänneksen aikana. Lääkinnällisiä laitteita valmistaviin yrityksiin sijoitettiin vuoden 2009 aikana 27 prosenttia vähemmän, ja sijoituskohteidenkin lukumäärä laski 19 prosenttia. Vuoden lopussa sektori oli noussut kolmanneksi suurimmaksi, sillä 309 kohteeseen oli sijoitettu 2,5 miljardia dollaria. Viimeisellä neljänneksellä lääkitä valmistaviin yrityksiin sijoitettiin 13 prosenttia enemmän, ja sijoituskohteiden lukumäärä nousi 18 prosenttia kolmannelta vuosineljänneksestä. Viimeisellä neljänneksellä 87 kohteeseen sijoitettiin 719 miljoonaa dollaria. Koko sijoituspotista biotiedesektori (bioteknologia ja lääkitä valmistavat yritykset) sai vuoden aikana 34 prosentin siivun, kun vuonna 2008 vastaava luku oli 28 prosenttia.

Ohjelmistoalan yrityksiin sijoituksia suuntautui vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä enemmän kuin millään muulla neljänneksellä sekä raha- että kappalemääräisesti tarkasteltuna, kun 177 kohteeseen virtasi yhteensä 959 miljoonaa dollaria. Koko vuoden aikana pääomasijoittajat ohjasivat 3,1 miljardia dollaria 619 kohteeseen, mikä on 40 prosenttia vähemmän dollareissa ja 35 prosenttia vähemmän kohteiden lukumäärässä mitattuna, kun verrataan vuoden 2008 lukuihin (5,1 miljardia dollaria ja 948 kohdetta). Vuoden aikana ohjelmistoala pysyi suurimpana toimialana sijoitusten lukumäärässä mitattuna ja bioteknologian jälkeen toiseksi suurimpana toimialana sijoitusten arvossa tarkasteltuna.

Clean tech -sektorilla sijoitukset supistuivat merkittävästi vuonna 2009, kun 185 kohteeseen sijoitettiin 1,9 miljardia dollaria. Kyseinen sijoitustaso vastaa 52 prosentin laskua dollareissa ja 31 prosentin laskua sijoitusten määrässä mitattuna vuodesta 2008, jolloin 268 kohteeseen ohjattiin 4,0 miljardia dollaria. Clean tech -toimialalle virtasi 11 prosenttia kaikista vuoden 2009 dollareista, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 14 prosenttia. Viimeisellä neljänneksellä pääomasijoittajat sijoittivat 385 miljoonaa dollaria 47:ään clean tech -kohteeseen, mikä vastaa 58 prosentin dollarimääräistä ja 13 prosentin kappalemääräistä laskua vuoden 2009 kolmannelta neljännekseltä, jolloin 54 kohteeseen sijoitettiin 926 miljoonaa dollaria. Clean tech -ala risteää perinteisten MoneyTree-alojen kanssa, sillä siihen kuuluvat vaihtoehtoiset energianlähteet, ilmastonsuojelu ja kierrätys sekä energian hankinta ja säästäminen.

Myös internet-yritysten saamat sijoitukset supistuivat vuonna 2009. Yhteensä 629 kohteeseen sijoitettiin 2,9 miljardia dollaria eli rahamääräisesti 39 prosenttia ja kappalemääräisesti 30 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008, jolloin 902 yritykseen ohjattiin yhteensä 4,8 miljardin dollarin potti. Internet-yrityksiin sijoitettiin viimeisellä neljänneksellä 20 prosenttia enemmän kappalemääräisesti ja 14 prosenttia enemmän rahamääräisesti tarkasteltuna, sillä 187 kohteeseen sijoitettiin yhteensä 908 miljoonaa dollaria. Saman vuoden kolmannelta neljänneksellä rahaa virtasi 795 miljoonaa dollaria 156 kohteeseen. Internet-yrityksillä tarkoitetaan yrityksiä, joiden liiketoimintamalli riippuu

olennaisesti internetistä, olipa toimiala mikä tahansa. Tällaisiin yrityksiin kohdistui vuonna 2009 yhteensä 17 prosenttia kaikista pääomasijoitusdollareista eli suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna.

Lukuun ottamatta Internet-teknologian parissa toimivia yrityksiä, joiden saamat sijoitukset supistuivat rahallisesti vain 5 prosenttia vuonna 2009, pudotukset olivat jokaisella toimialalla kaksinumeroisia. Suurimmat pudotukset sijoitusten arvossa vuonna 2009 koettiin seuraavilla sektoreilla: televiestintä -67 prosenttia, puolijohteet -53 prosenttia ja teollisuus/energia -50 prosenttia. Sijoitukset media- ja viihdesektorille supistuivat 32 prosenttia dollareissa ja 38 prosenttia kohteissa mitattuna, kun koko vuoden aikana sijoitettiin 251 kohteeseen yhteensä 1,2 miljardia dollaria. Vuositason notkahduksesta huolimatta 11 toimialaa 17:stä elpyi vuoden viimeisellä neljänneksellä sijoitusten arvossa tarkasteltuna.

Analyysi koskien sijoituksia eri kehitysvaiheissa oleviin yrityksiin

Sijoitukset siemenvaiheen yrityksiin kasvoivat 2 prosenttia dollarimääräisesti mutta romahtivat 37 prosenttia kappalemääräisesti. Koko vuoden aikana sijoituksia virtasi 1,7 miljardia dollaria yhteensä 312 yritykseen. Viimeisen neljänneksen aikana pääomasijoittajat ohjasivat 390 miljoonaa dollaria 91:een siemenvaiheen yritykseen, mikä vastaa 18 prosentin dollarimääräistä pudotusta ja 2 prosentin kappalemääräistä lisäystä, kun lukuja verrataan vuoden kolmannen neljänneksen lukuihin. Siemenvaiheen yritykset saivat koko vuoden aikana 9 prosenttia dollaripotista ja 11 prosenttia sijoituksista, kun vuoden 2008 vastaavat luvut olivat 6 ja 12 prosenttia.

Vuoden 2009 aikana aloitteleviin yrityksiin tehdyt sijoitukset supistuivat 13 prosenttia rahassa mitattuna ja 17 prosenttia kohteiden lukumäärässä mitattuna, kun 883 kohteeseen sijoitettiin 4,6 miljardia dollaria. Viimeisen neljänneksen aikana sijoituksissa aloitteleviin yrityksiin nähtiin kaksinumeroista elpymistä, sillä 277 kohdeyritystä sai sijoittajilta yhteensä 1,6 miljardia dollaria. Kolmanteen neljännekseen verrattuna kasvua tuli 32 prosenttia dollareissa ja 26 prosenttia kohteiden lukumäärässä mitattuna. Koko vuoden aikana aloittelevat yritykset saivat 26 prosenttia kaikista sijoitetuista dollareista ja 32 prosenttia sijoituksista, kun vuoden 2008 vastaavat luvut olivat 19 ja 27 prosenttia.

Sijoitukset laajentumisvaiheessa oleviin yrityksiin vähentyivät vuonna 2009 47 prosenttia dollareissa ja 35 prosenttia kohteiden lukumäärässä mitattuna, kun 5,5 miljardia dollaria ohjattiin 801 kohteeseen. Laajentumisen rahoittaminen hidastui viimeisellä neljänneksellä, kun sijoitusten arvot laskivat 6 prosenttia edellisestä neljänneksestä 1,6 miljardiin dollariin. Kohteiden lukumäärä kuitenkin lisääntyi viimeisen neljänneksen aikana 19 prosenttia niin, että sijoitusten saajia oli lopulta 234. Laajentumisvaiheessa olevat yritykset saivat koko vuoden aikana 31 prosenttia kaikista sijoitetuista dollareista ja 29 prosenttia sijoituksista, kun vuoden 2008 vastaavat luvut olivat 37 ja 31 prosenttia.

Vuonna 2009 sijoitettiin 5,9 miljardia dollaria 799:ään myöhemmässä kasvuvaiheessa olevaan yritykseen, mikä vastaa 44 ja 33 prosentin pudotusta koko vuoden tasolla. Viimeisellä vuosineljänneksellä sijoitettiin 1,5 miljardia dollaria 192 kohteeseen, mikä vastaa 5 prosentin kasvua kohteiden lukumäärässä mutta 16 prosentin laskua dollareissa, kun lukuja verrataan vuoden 2008 kolmannen vuosineljänneksen vastaaviin lukuihin. Koko vuoden aikana myöhemmissä kasvuvaiheissa olevat yritykset saivat 33 prosenttia kaikista sijoitetuista dollareista ja 29 prosenttia sijoituksista, kun vuoden 2008 vastaavat luvut olivat 38 ja 30 prosenttia.